

Duitsers zijn één, oordeel over DDR blijft probleem

Feest en debat bij viering twintig jaar Duitse eenheid

Achtergrond - 1 oktober 2010

Voor de meeste Duitsers is de twintigste verjaardag van de Duitse vereniging op drie oktober een feest. Oost en West voelen zich steeds meer één volk, blijkt uit opinieonderzoek. Maar over het DDR-verleden kunnen ze het nog steeds niet eens worden.

Twintig jaar eenheid is voor de Duitsers aanleiding tot vreugde. Dat zegt 53 procent van de West-Duitsers en 57 procent van de Oost-Duitsers in een onderzoek van de gerenommeerde opiniepeiler Allensbach. Volgens het onderzoek is tweederde van de Duitsers er van overtuigd dat oost en west naar elkaar toe groeien, schrijft de *Frankfurter Allgemeine Zeitung (FAZ)*.

Oost-Duitsers vinden wel dat het leven na de eenwording een stuk harder is geworden. Maar er is ook een groep van 39 procent die zegt dat de "bloeiende landschappen", die de toenmalige West-Duitse kanselier Kohl in aanloop naar de eerste vrije verkiezingen in de DDR beloofde, werkelijkheid zijn geworden. Ze zijn vooral onder de indruk van de veranderingen in de Oost-Duitse steden. Maar liefst 80 procent van de Oost-Duitsers zegt dat de steden hen nu beter bevallen dan vroeger.

Solidariteit en onrechtsstaat

Dat veel Duitsers blij zijn met de vereniging wil niet zeggen dat ze er ook graag voor betalen. Sinds 1995 wordt in heel Duitsland een solidariteitstoeslag voor Oost-Duitsland van de burgers gevraagd. De ongeveer elf miljard euro die dat per jaar oplevert, gebruikt de regering om de kosten van de eenwording te dekken en om jonge democratieën in Oost-Europa te ondersteunen. Een meerderheid van de Duitsers wil de heffing afschaffen, schrijft de *FAZ*. Die wens werd vorige week gedwarsboemd door het Constitutioneel Hof. De hoogste Duitse rechter oordeelde dat de 'soli' niet in strijd is met de grondwet.

Als Duitsland zondag de eenheid viert is het ook twintig jaar geleden dat de DDR ophield te bestaan. Nog steeds kunnen Duitsers het niet eens worden over de vraag hoe de DDR omschreven moet worden: als onrechtsstaat of als rechtsstaat waar ook onrecht was? Toen de laatste minister-president van de DDR, Lothar de

Maizière, een week geleden zijn memoires publiceerde, laaide de discussie hoog op. Volgens hem was de DDR geen rechtsstaat maar ook geen onrechtsstaat.

Ook kanselier Merkel, in DDR-tijden vice-woordvoerder van De Maizière, bemoeide zich met de discussie. De DDR “was een onrechtsstaat. Ze oefende een perfide druk uit op alle mensen die in het land leefden”, aldus Merkel vorige week in *Der Spiegel*. De afgelopen jaren wordt dit debat steeds weer opnieuw gevoerd. De strijd tussen Oost- en West-Duitsland mag dan voorbij zijn, om het oordeel in de geschiedenisboeken wordt nog hard gestreden.

Lafontaine

Met de herdenking van twintig jaar eenheid kijken ook West-Duitse politici terug op hun rol tijdens de eenwording. Oskar Lafontaine, in vroeger tijden SPD-leider, was destijds tegenstander van de snelle eenwording die Kohl nastreefde. Dat leverde Lafontaine toen al veel kritiek op van de CDU en zijn eigen partij. Deze week gaf hij in *Der Spiegel* toe dat hij het verkeerd had gezien. “Ik heb de eenheidseuforie onderschat, het rationele argument simpelweg overschat.”

De Dag van de Duitse eenheid is een officiële vrije dag en wordt groots gevierd in de hoofdstad van de deelstaat die op dat moment de Bondsraad, de vertegenwoordiging van de deelstaten, voorzit. Dit jaar is dat Bremen. Onder anderen Merkel en president Wulff vieren daar het feest van de eenwording mee. De stad heeft een muur gebouwd die moet herinneren aan de Berlijnse Muur. Op 3 oktober brengen vertegenwoordigers van de Bondsregering en de deelstaat de muur ten val. De veiligheidsmaatregelen zijn verscherpt omdat de politie rekening houdt met aanslagen van linkse extremisten.

In Berlijn treden zondag 's avonds op een groot podium bij de Brandenburger Tor vele artiesten op. De Deutsche Bahn draagt ook haar steentje bij: rond het feest van de eenwording mag iedereen voor 20 euro door heel Duitsland reizen.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel:

<https://duitslandinstituut.nl/artikel/587/duitsers-zijn-een-oordeel-over-ddr-blijft-probleem>